

Stand, og dernæst om dens Omfang og Rækkevidde. Den 7. Juli 1923 henvendte den norske Regering sig hertil for at opfordre til en Forhandling om Grønlandsspørgsmaalet paa frit Grundlag, ved hvilken Forhandling der dog intet skulde være opgivet, foregrebet eller præjudiceret. Under 30. Juli svarede den danske Regering paa denne Henvendelse, at man var villig til at gaa ind paa en saadan Forhandling. I Løbet af August valgtes delegerede i begge Lande, fire fra hvert Land, repræsenterende de forskellige Partier. Den 25. September mødtes disse delegerede her i København og holdt en Række Forhandlingsmøder, der sluttede den 4. Oktober. Under disse Forhandlingsmøder lagde man fra begge Sider, og ikke mindst fra norsk Side, Vægt paa, at der skulde tales rent ud om de forskellige Synsmaader, som fandtes indenfor begge Folk. Fra norsk Side fremhævede man da for det første, at det norske Folk følte sig saaret ved den Afgørelse, som fandt Sted i 1814 ved Kielerfreden, idet det var en almindelig Opfattelse i Norge, at Norge ved den Lejlighed var kommet til kort, at Kielerfredens Bestemmelser vedrørende de norske Skattelelande Island, Færøerne og Grønland var gennemført paa en noget ensidig Maade fra dansk Side, og at der i Virkeligheden var sket Norge Uret, samt at ved den senere Opgørelse, som havde fundet Sted, og navnlig i 1821 havde Norge befundet sig i en Tvangssituation. Heroverfor maatte vi fra vor Side anføre, at begge Lande i Virkeligheden i Aarene fra 1814 til 1821 befandt sig i en Tvangssituation, at saa godt som alle Fredsslutninger i Virkeligheden var indgaaet under en Tvangssituation, at Danmark ikke havde været under mindre Tvang end Norge, at Opgørelsen i 1821 paa Grundlag af den Traktat, der var indgaaet i 1819, omfattede samtlige Spørgsmaal, der laa Landene imellem, ogsaa økonomiske, og at Stortinget enstemmigt havde vedtaget, at med den Afgørelse af de økonomiske Spørgsmaal og i det hele taget af samtlige Spørgsmaal, som laa Landene imellem, skulde alting være sluttet, og der skulde ikke kunne stilles Krav fra nogen af Siderne mere. Sagen er jo den, at ved Opgørelsen maatte der tilfalde Danmark en Part af den fælles Statsgæld fra Norge. Statsgælden var 45 Mill. Rigsdaler, og Danmark mente, at under Hensyn til Folketallet i begge Lande burde Norge betale en Trediepart, altsaa 15 Mill. Rigsdaler. Herom førtes der lange Forhandlinger, og det endte med, at Danmark maatte nøjes med 3 Mill. Rigs-

daler, altsaa en meget lille Sum i Forhold til det Krav, der var rejst. Det blev vedtaget i det norske Storting, at Norge skulde betale 3 Mill. Rigsdaler, og dermed skulde Danmark fratage yderligere Krav.

Den anden Synsmaade, som blev fremført fra norsk Side, var den, at Danmark bestyrede Grønland paa en Maade, som ikke hjalp Eskimoerne fremad, men i Virkeligheden snarere kunde siges at holde dem i en Afhængighedstilstand, som Dyr i en zoologisk Have, at det Monopol, som Danmark hævdede deroppe, var til Fortræd og Fortrængsel for norsk Virksomhed, specielt Hvalfangst, og at det stred mod almindelig anerkendte folkeretlige Principper saaledes at aflukke et Land, ligesom man ogsaa oppe i Norge havde den Mening, at Danmark tjente store Penge paa Eskimoerne. I det Tidsrum, Forhandlingerne stod paa, fremkom der Artikler i norske Blade, som meget stærkt fremhævede Danmarks store Fordele ved Besiddelsen af Grønland, navnlig ved Monopolet. En norsk Professor Gjelsvik skrev i en Artikel, at Danmark pinte saa mange Penge ud af Eskimoerne, at det kunde andrage ca. 100 Kr. om Aaret for hver Eskimo, en Sum, der endogsaa var større end den, som de sejrende krigsførende Lande krævede af Tyskland. Overfor denne Paastand var vi jo i Stand til at fremlægge de nøgne Tal, og det viste sig da paa Grundlag af Regnskaberne, at i de sidste 60 Aar har Danmark haft et Underskud ved Besiddelsen af Grønland, et Underskud, som vilde have været meget betydeligt, hvis vi ikke havde haft Kryolitten deroppe. Som det høje Ting ved, faar Danmark jo en betydelig Afgift af Kryolitten i Grønland; hvis vi ikke havde haft den, vilde vi have haft et stort Millionunderskud af Grønland i de sidste 60 Aar. Overfor disse Tal maatte selvfølgelig disse vrang Paastande forstumme. Naar jeg nævner dem her i Dag, er det ogsaa begrundet deri, at jeg har mødt den samme Opfattelse i danske Kredse. Jeg har hørt grønlandske Præster tale om, at Grønlænderne i Virkeligheden havde Penge til gode hos den danske Stat. Det er en stor Misforstaaelse. Naar vi ser bort fra Kryolitten, som man jo ikke kan sige, man piner ud af Eskimoerne — Kryolitten vilde jo være der, selv om der ingen Eskimoer var —, vilde vi, som sagt, have store Millionunderskud paa Grønland.

Hvad er nu Grønland for det danske Folk og specielt: hvad er Eskimoerne for det danske Folk? Grønland og Eskimoerne er for det danske Folk en Pligt, en Opgave,